

ВЪСТНИКЪ

ДОБРУДЖА

№ 61

Градската библиотека Варна

АБОНАМЕНТИ:

За България за год. 14 лв.
За отранство за год. 28 лв.
Единъ бр. 10 ст.

ОБЯВЛЕНИЯ:

На III стр. 30 ст. на кв. см.
На IV стр. 20 ст. на кв. см.
Адресъ:
в. „Добруджа“ - Бабадагъ.

ОРГАНЪ НА ЦЕНТРАЛНИЯ ДОБРУДЖАНСКИ НАРОДЕН

Месецъ поподълникъ, сръда и петъкъ

Ръчътъ на Кюлманъ. — Народно-стопанското значение на Добруджа. — Положението по бойниятъ театри. — Прогресивниятъ блокъ въ Германия. — Положението на Кюлманъ. — По спора съ Турция. — Ромънски свидетелства по въпроса за Добруджа. — Прѣгледъ на прѣсата. — Кризата въ Австрия. — Изъ Ромъния. — и пр.

РЪЧЪТА НА КЮЛМАНА.

Германскиятъ печатъ е открилъ впоследствие яростни атаки противъ секретара за външнитъ дѣла фонъ Кюлманъ. Изглежда по всичко, че неговата политическа звезда скоро ще закъне задъ дипломатически хоризонтъ подъ тежестта на важнитъ събития, които въ последно време бѣха почнали да се прѣтоварватъ. За никого днесъ не е тайна, че фонъ Кюлманъ се намира подъ брѣмето на двѣ круши събития, които той не успѣ да внесе съ нужния политически похватъ. Това сж озабичава за миръ и Букурещкия договоръ, съставенъ съ резултатитъ отъ мира съ Русия. Трѣба да признаемъ, че Кюлманъ, като дипломатъ, не се прояви съ особена тѣнност и въщича. И въ огледъ на резултатитъ отъ неговата политическо-държавна дѣйност, много основателно се възбуждатъ духоветъ на неговитъ сънародници.

Следъ знаменитата резолюция на германския райхстагъ отъ миналата година за миръ чрезъ опоражение, която подигна силно брожение въ сръдата на военнлюбцитъ, които впоследствие успѣха да се наложатъ на имперското правителство, обществото чакаше да чуе отъ устата на ръководителя на германската външна политика, нова ориентировка, нова отлика направѣкъ по въпроса за мира. Кюлманъ не оправда надеждитъ. Едва неговитъ думи заглъхваха въ обширнитъ кулоари на райхстага, и недоумението или по-право, недоволството почна да се носи отъ уста въ уста между парламентарнитъ дѣйци. Кюлманъ съ своята одържаностъ и неопитота не съживи нито една надежда по-вече въ уморенитъ отъ възната народи. Самиятъ канцлеръ, схващайки хлада на парламентарната атмосфера, трѣбваше да излезе да поясни и защити своя първи помощникъ въ външната политика. А Кюлманъ не е портъ-парола само на германската империя, той говори отъ името и за смѣтка на цѣлия четворенъ съюзъ и за това неговитъ думи добиватъ особена важностъ.

Касателно Букурещкия

миръ, който повдигна големи разочарования въ България и отрече правото на самоопредѣление на сѣверо-добруджанци, Кюлманъ не даде задоволителни за насъ обяснения. Той като призна прѣходността на кондоминиума и пожелае поскоронното ликвидиране съ това неестествено положение въ полза на България, съпостави го съ „справедливитъ“ искания на Турция по Маришкия въпросъ. До като у насъ тия извѣщения се посрѣпнаха съ видимо недоволство, въ турскитъ сръди тѣ прѣдизвикаха избликъ отъ радостъ. И друго иче не можеше да бѣде, щомъ при наличието на една „срамна“ маленъ договоръ между България и Турция отъ 1915 година, сключенъ подъ моралната гаранция на Германия и Австро-Унгария, турскитъ претенции се признаватъ за „справедливис“. Изглежда, по всичко, че Кюлманъ не държи достатъчно смѣтка за българскитъ схващания и разсуждения по тоя живяненъ за тѣхъ въпросъ, какъвто е Маришкия и овободния излазъ на Балморѣ. Въ това не е всичко. Думитъ на действителния ръководител на външната политика въ Германия възбуждатъ всемоувно подозрѣние като че ли сжществувна такава тайно споразумение между нашитъ съюзници за изпълнението на турко-българския договоръ отъ 1915 година, уговорено още при неговото сключване. Ний бихме искали да чуемъ категоричното опровержение на нашитъ германски събратия по тоя случай, за да се разпръсне едно прѣдубеждение, което може да носи само охлаждение и недовѣрие.

Политическия прага на еврейтѣ въ Ромъния.

Министръ Арнолъ е съобщилъ на група журналисти, че проекта за даване права на еврейтѣ ще бѣде внесень веднага следъ свършването на разговарията по договора отъ сѣната и че щѣлъ да обгръща една по-широка категория отъ тая, която е прѣдвидѣна въ членъ 28 на Букурещкия договоръ.

Народно-стопанското значение на Добруджа.

Повърхнината на Добруджа възлиза на 15,536 квадратни километра. Страна̀та е прѣдимино земеделска. Въ 1913 г. сж били засѣти 628531 хектара съ храни, отъ които 118358 съ пшеница, 17,313 съ ръжъ, 216,948 съ ечемикъ, 104,276 съ овесъ, 94,407 съ царевича, 14,368 съ маизъ, 12,843 съ лозя и 10,898 съ просо. Освенъ това, сѣверна Добруджа притежаваше 15,515 хектара изкуствени и 4846 хектара естествени ливади. Производството възлизаше на 1,441,000 хектолитра жито, 159,000 хектолитра ръжъ, 2,719,000 хектолитра ечемикъ, 1,439,000 хектолитра овесъ, 956,000 хектолитра царевича, 86,000 хектолитра маизъ и 80,000 хектолитра лозя. Споредъ това сръднитъ доходъ на хектаръ възлизаше за жито 12, ръжъ 9, ечемикъ 15, овесъ 17, и царевича 13 леври. Този сръденъ доходъ сж далечъ задъ ония на България и Ромъния. Лозарството въ Тулчанския окръгъ е по развито отъ колкото въ Кюстенджанския, дѣто, вслѣдствие на епидемията старитъ лози сж почнали да изчезаватъ, а нови лози сж посадени въ твърдѣ ограниченъ размѣръ. Известни лоза, които се отглеждатъ въ Тулчанския окръгъ, даватъ вино подобно на виното Бордо. Въ 1913 г. посадената съ лози повърхнина въ сѣверна Добруджа възлизаше само на 5226 хектара и тая областъ произвеждаше само малко вино за износъ.

Напротивъ, овошарството е значително по развито. Въ Тулчанския окръгъ има великолѣпни овошни градини съ череши, сливи и круши. Въ този окръгъ се произвежда сжщо и много медъ, който се ползва съ репутация, че е най-добъръ въ свѣта, понеже кошертѣ се намиратъ наблизко до величествени липови гори, които въ сѣверна Добруджа се срѣщатъ твърдѣ често.

Прѣзъ последнитъ години, обработването на тютюна бѣде пакъ започнато, но понеже страната не произвежда добъръ тютюнъ, то обработването въроятно ще бѣде пакъ невъзможно.

Напротивъ, скотовъдството е твърдѣ значително, макаръ прѣзъ миналитъ години, когато Добруджа се смѣтеше за скотовъдна страна, да се забвѣшава известна западане. Съ сѣвѣдството се занимаватъ прѣдимино българя, а съ коневъдство турци и татари. Въ 1911 г. въ Добруджа имаше 555,378 овци, 160,318 рогатъ добитѣкъ, 93,564 коне и 51,997 овине. Риболовството е важенъ отраслъ на народното стопанство въ Добруджа. Добивътъ възлиза на 15 милиона килограмма първостепенна рибакато: моруна, есетра плотърва и чига. Една трета отъ риболовния приходъ се пада на държавата.

Горитъ не сж много, но сж доста хубави, особено въ околнитѣ Мачинъ и Бабадагъ. Всичко има 142,527 хектара гори, които принадлежатъ на държавата.

Минералното богатство на Добруджа не заема видно мѣсто, но при

ное това е доста забвѣжително. На нѣколко мѣста въ Тулчанския окръгъ сж открити желязо и мѣдъ. Много минерали съдържатъ злато и сребро. Най-процути и най-добри използвания сж карьеритъ намирани съ покрай Дунавския и Черно-морския брѣгове, тѣй че прѣвностъ на добитиятъ камъни се много улеснява. Домашната индустрия е прѣдимино въ рѣцѣтъ на българитъ и се прѣдава по наследство. Крупната индустрия направя прѣзъ последнитъ 20 години доста значителни успѣхи. Както на войнѣдѣ, тѣй и тукъ повечето фабрики принадлежатъ на акционерни дружества; нѣкои отъ тѣхъ принадлежатъ на частни лица, като: Кокарската фабрика на братя Проданови въ Тулча, фабриката на минерална масла на братя Хаджиеви въ Кюстенджа. Производството на циментъ, хидравлическа варъ и брашно е най-много напреднало.

„Бълг. Търг. Вѣстникъ“

Целешенкото на бойнитѣ фронтове.

Бюлетенъ отъ щаба на дѣло армия за 3 юлий 1918 г.

Македонски фронтъ. При горното течение на Шкумба неприятелски роти настѣпиха къмъ прѣднитъ ни постове южно отъ с. Хомчанъ, но бѣха отбити съ огъль. Зайлѣно отъ Доброполе, южно отъ Хума и при Алакъ Нахле отневата дѣйност отъ дѣйтѣ страни бѣше временно доста силна. Източно отъ Вардара разпрѣснахме усилено английско разузнавателно отделение. Наши батареи запаляха голѣмъ неприятелски складъ съ бойни припаси южно отъ Доджели. Въ долината на Вардара и Струма оживена наша и неприятелска аеропланна дѣйностъ.

Съюзнически свидетѣния.

Берлинъ. Сѣверно отъ Ена мѣстни бѣсве. Южно отъ Ена и Марна-оживена неприятелска дѣйностъ. Пие отблѣгнахме неприятелскитъ контраатаки при Сенъ-Пиеръ-Колъ и юго-западно отъ Шато-Тиери. Отъ една американска ескадра ние овалихме 4 аероплана. Подпоручикъ Удотъ овали своя 39 противникъ. Подпоручикъ Лалсинхардъ своитъ 33 и 34 противници и Подпоручикъ Фридрихъ-овоя 20.

Вина. По цѣлия Пявоки фронтъ отъ Салсегане надолу, оживенъ артилерийски огънь отъ страна на италианцитъ, който въ нѣкои сектори, южно отъ Антева, достигна до барабаненъ подъ закрилата на който неприятелската цѣхота настѣпих; освенъ, обаче една малка печалба отъ теренъ, друго нищо тѣ не добиха. Прѣзъ цѣлия денъ се водиха ожесточени боеве.

Цариградъ. На палестинския фронтъ, между Генаредското шосе и р Юрданъ, артилерийска оживена дѣйностъ отъ дѣйтѣ страни. Нашиятъ огънь принуди неприятеля въ тоя секторъ да прѣмѣсти нѣкои отъ своитъ лагери.

По спора с Турция

Не първи път ние констатираме едно въздържане, въ срѣдата на германския парламентарен блок по българскитѣ национални идеали, а особено по добруджанския въпросъ.

До като всички партии, които образуват блока въ Германия, сѣ извънредно жедри и словоохотливи по много други по мажовжни въпроси и редица общи демократически принципи и начала, тука впечателение прави обстоятелството, че този прогресивен блок е твърдъ и нертенъ къмъ нашата кауза и скъпъ въ думитѣ си при разглеждане на добруджанската сѣдба.

Въ блока влизатъ центрътъ, радикалитѣ и социалдемократитѣ. Тѣ сѣ парламентарното болшинство, което чертае германската държавна политика. Той е за сега уравновѣсителя въ държавния животъ. Заслужено носи и хубавото име „прогресивен блокъ“, защото дѣйствиелно се бори съ една похвална упоритостъ за демократизирането на страната, както и за привѣса на умѣренитѣ схващания въ военитѣ на Германия. Ние винаги сме слѣдили съ видимо съчувствие прогресивнитѣ акции на блока.

За голѣмо съжаление, обаче, до сега нито единъ отъ главнитѣ органи на партиитѣ на блока не изказа категорична защита на нашата, на правата добруджанска кауза.

Особено „Германя“, органътъ на центръта и „Vorwärts“ — на социал-демократитѣ, държатъ палимата на първенството въ това отношение. Това обстоятелство ни кара, криво или право, но основателно да си правимъ заключението, че прогресивния блокъ въ Германия е неблагоприятно разположенъ къмъ насъ и къмъ каузата ни. И това е още по печално, че една кауза като тази на Добруджа, която почива на народностната правда, а не на сѣтката и на анекксионизма, се прѣнебрегва отъ демократическа Германия, тѣмо когато сѣмъния този демократизъмъ изписва тонове книги и хартии за правотата на принципъ за самоопредѣлението на народитѣ!

Изуменното е още по голѣмо, като се вземе прѣдъ видъ, че при всѣки слоденъ случай въ това отношение националь-либералитѣ и кон-

серваторитѣ не пропушатъ да кажатъ ясно и положително думата си по злободневния въпросъ, който добръ е да се знае, може дори гангрена да додесе за Сѣюза.

На насъ се струва, че не е много политично дори и най-малкото въздържане на прогресивнитѣ сили къмъ правитѣ каузи. Тѣко противното, на всѣки прогресивенъ и демократически блокъ първата задача трѣбва да бѣде усвоиването на всѣка народностна правда, като прѣслѣдва нейното осъществяване. По този начинъ именно, съ защитата на правитѣ каузи, печели прогресивизма и демократизма и ставатъ такива въ истинския смисълъ на думитѣ.

Нашитѣ наблюдения върху прогресивния блокъ въ Германия се потвърждават и отъ послѣднитѣ разисквания въ райхстага. Нито прѣдставителътъ на центръта Грьоберъ, нито социалиста Шайдманъ казаха честната и висока дума на демократизма, каквато заслужава каузата на добруджанци. Тѣ бѣха говорили твърдѣ много и съ удоволствие за самоопредѣлението на нѣкое забутано русо губернаторство или за съмнителна народностъ, но Добруджа не удостоиха, до сега, дори съ едно право за самоопредѣление! Стреземанъ, пакъ издигна гласъ за правдата. Той пъкъ и крайния социалистъ Ледебургъ надидна всички прогресиста като каза, че Добруджа подлежи на самоопредѣление. Какво общо има Стреземанъ съ Ледебургъ? Единиятъ консерваторъ а другия независимъ социалистъ. За свършениѣ политически понятия това сѣ двата края.

Ние не искаме да върваме, че прогресивния блокъ кълчи, защото го изпрѣвариха неговитѣ конкуренти, като съ своя здравъ усѣтъ оврѣме подеха нашата кауза. Ние сѣщо не мислимъ, че блока е неприязнено разположенъ къмъ каузата на Добруджа, защото въ нея имало анекксионизъмъ. Обаче жонъ и самия Кюлманъ, който е министъръ на блока, призна, че народностната истина по Добруджа е съ България не оставаше друго, освѣнъ пѣла демократична Германия да ни поддрѣпи недвусмислено и безъ колебания.

П. Тодоровъ.

»Berliner Tageblatt« казва: Дали атаката оръцу Кюлманъ ще има голѣмъ усѣхъ, отколкото по-раншнитѣ? Изглежда, че болшинството на райхстага ще поддрѣжава да го поддрѣжа. Поддрѣжката щемо указва не заради всички неговитѣ изявления, празнотитѣ и неясноститѣ въ които не могатъ да се откажатъ, но защото Кюлманъ е официалния прѣдотавител на политиката на споразумѣнето; ней болшинството ще поддрѣжа оръцу политиката на побѣдата.

»Berliner«... Ний сме готови за миръ по споразумѣние, но този миръ може да настѣпи само по иждѣ на довѣренитѣ дипломатически прѣговори. Ако г-нъ фонъ Кюлманъ се противопостави на прѣкаленя оптимизъмъ и се откажа да говори за мирнитѣ изгледи, понеже още липоватъ, а се позова на цитатата отъ Молтне за продължителността на войната, това не е тѣй много за съжаление, както твърдятъ Шреземанъ и графъ Востарпъ. Именно защото нѣщата се посочватъ такива, каквито сѣ, ще се засили волята за побѣда и общественото мнѣние ще бѣда прѣдпазено отъ измама.

»Deutsche Zeitung« Побребалнитѣ камбони звѣнятъ!

»Tägliche Rundschau« — »Невъзможно е държавническата репутация на г. фонъ Кюлманъ да се възстанови; националното съзнание му отказва всякаво довѣрие.«

Vorwärts. — »Печатътъ на дѣоницата говори съ голѣма опрѣделеностъ за Кюлмановата криза. Но на държавния секретаръ ще бѣдатъ продължени днитѣ, докато завърши процеса и, докато приведе нѣколко работи въ редъ. Тогава той ще изчезне, и на негово място ще бѣде поставенъ нѣкой новъ човѣкъ на практиката. Въ всѣки случай неговото положение е напълно разклатено. Дѣоницата се опита да ни обвни, че оме указали поддрѣпната на Кюлманна. Обаче ний отхвърлямъ съ рѣшителностъ този опитъ. Кюлманъ не е никакво знаме за социалдемокрацията.«

Сѣдбата на правителството Хертлингъ-Пайеръ е неотемлимо свързана съ тази на Кюлманна. Дали та бѣде непастие, мжчно е да се каже. За всѣки случай трѣбва да се има прѣдъ видъ едно правителство изъ срѣдата отечествената партиа. Другъ въпроса дали таква правителство може да работи съ райхстага и какъ то ще се справи съ оппозицията на деветъ десети отъ германския народъ. Може би това правителство за диалектическото развитие ще бѣде окомъ отъ противорѣчие въ противорѣчие, което ще извади свѣта отъ тази катастрофа».

Споредъ „Вахтѣ“ България съвамъ не прозява съ сегашното си укорство, че рѣна неблагоприятностъ къмъ Турция. Послѣдната прѣвъ 1815 г. виждайки вътрѣшното влѣние въ България и разколебаното положение на правителството, направила съ договора отъ тая година известнитѣ отстъпки на България. България вибо то да благодари на Турция, че е била спасена тогава отъ катастрофа, сега продължава да смѣта, че той договоръ е още задължителенъ за Турция, а не че билъ само една вѣремена мѣрка, за да се спаси България!

„Хамбургеръ Нахрихтенъ“ отговори, кой кого спаси чрезъ той договоръ. Като напомня, че договора, който сега турцитѣ оспорватъ, ототрани една сериозна прѣчка за влизането на България въ сѣюза, германскитѣ събратъ подчертава, че България спасила единъ здравъ мостъ между Централнитѣ сили и Турция, а това бѣше една жизнена необходимостъ.

Но „Вахтѣ“ си и противорѣчи: до като говори едѣ ли не за сторени благодарения на България, на друго място съзнава, че Турция за своя охрана е направила прословутитѣ отстъпки. Договорътъ казва той, отговаря на тогавашното положение, послѣдното сега е измениено—договоротъ трѣбва да се обезсили, или по турски казано: били сме тогава на тѣсно ототъпихме; сега виѣ сте на тѣсно, виѣ ще ототъпите, но достлукъ оме нѣма да развѣляме. Не се ли запитватъ, обаче, нашитѣ турски събрати, какво бѣха тѣ рискували въ 1915 г., ако откажеха ототъпкитѣ, и какво ний сега бихме рискували, ако не се съгласимъ да обезсилимъ договора? Ако тѣ не могатъ нека другитѣ наши съюзници имъ отговорятъ.

Но турцитѣ не липаватъ »добръ обоснованитѣ си аргументи« и отъ запачи. Тѣ ни напомнятъ, че отъ всѣкъдѣ сме заградени отъ неприятели, слѣдователно трѣбва да съжпимъ и запазимъ тѣхното приятелство, разбира се като си го заплатимъ. Ще имъ отговоримъ само това: За сега ние се надѣваме, че оставалитѣ двѣ наши съюзници ще покажатъ на турцитѣ, какъ трѣбва правилно и справедливо да се рѣши въпроса за северна Добруджа, за да се отстранятъ въвсяки прѣчки за добритѣ отношения между съюзницитѣ до края на войната, на и за по-нататѣкъ, ако това го налага тѣхнитѣ интересе.

Но нека имъ напомнимъ, че тѣ се самооблацаватъ, като върватъ, че отъ всѣкъдѣ само ние сме заобиколени съ неприятели.

Професоръ Романови и Д-ръ Пенатовъ.

Продължение отъ бр. 153.

Ромънски свидѣтелства по въпроса за Добруджа. (1878 г.)

Уводна статия изъ в. „Pressa“.

Бѣ могло да се каже, поне сега, че тази крѣвъ на милиони ромъни послужи именно за запазването на Бесарабия!

Нашитѣ министри, обаче, си позволиха да работятъ така, че нацията и историята ще имъ кажа:

„Държате Бесарабия въ раждѣтѣ си, вне я прѣдадохте и изгубихте.“

Слѣдователно, ако ще трѣбва да се протестира, то протѣстътъ да бѣде противъ министритѣ, които защитавали всички, освѣнъ отечественитѣ интереси!

Но да се върнемъ на въпроса за Добруджа.

Когато 46 почтѣани депутати, между които забѣлзваме почти всичкитѣ първенци на сегашната камара, въздушевлеци отъ патриотически чувства безъ да прѣслѣдватъ други ми-

тереси, напротивъ налагайки се да бѣдатъ прѣслѣдвани отъ воесилнатѣ на деня, заявиха че сѣ противъ анекксирането на Добруджа, тѣхното рѣшение заслужава уважение, и, въ каквито и условия да се намѣраме днесъ, длъжни сме да му послужимъ.

Кои сѣ аргументитѣ, които ораторитѣ на това внушително малцинство развиватъ въ нѣколкото засѣдания на народнитѣ прѣдставителства, въ пѣлза на тѣхното рѣшение?

До колкото можаме да узнаемъ, аргументитѣ сѣ тѣх, които даваме въ резюме:

1) Онова, въ което се състои не е, въ което ще се състои нашето политическо значение въ тая частъ на източна Европа, о, че ние сме единъ хомогененъ народъ отъ латински произходъ. Като нарушаваме единството на славян-

ската раса и като се рѣшаваме да влѣземъ въ контактъ и да се смѣсимъ съ славянското племе отъ България, ние изгубваме това значение.

2) Сърбия протестира, когато ромънската войска се бѣше отправила да завладе Видинъ, заявяйки своитѣ етнострофически и исторически претенции надъ този градъ. Не ще съмнѣние, че българското правителство нѣма да погледне добръ на окупацията на Добруджа отъ ромънскитѣ войски; но ще и съмнѣние, че това ще породи въ недалечно бѣдаще редъ конфликти между българското и ромънското правителства, а Русия, естествено, ще се намиса постоянно, за да ни примирява. А намѣсата на една велика сила въ вътрѣшнитѣ работи на една малка държава би означило изгубването свѣбодата и независимостта на дѣйствиа на послѣдната.

3) За въвеждането на редъ между разбойническитѣ племена на Добруджа, ще трѣбва да държимъ тамъ една постоянна многобройна войска, разходитѣ по които ще затрудни нашето финансово положение.

4) За да направимъ тази обла-

гата здравооствна и плодородна, ще трѣбва сѣщо да изразходваме голѣми суми, които ще бѣдатъ въ явна несъразмѣрностъ съ общинскитѣ облиги, които бихме могли да извлѣчемъ оръцу направенитѣ жертви.

5) Когато, най-послѣ, слѣдъ 10—15 години, слѣдъ изразходването на стотини милиони, за да направимъ Добруджа здравооствна и плодородна, българското правителство намѣри ва добръ да си пока обратна Добруджа и. . . ако Русия се съгласи на това, тя ще ни бѣде отнета съ по-голѣма леснина, отколкото Бесарабия днесъ.

Тѣя и още много други аргументи, сѣ въздушевявали 46 уважавани депутати, начело съ г. г. Вернеску и Николае Йонеску.

Възпроизведехме тука рѣшението на по-горѣпоменатитѣ господа, за да изразимъ нашата почитъ къмъ всѣко рѣшение, което е резултатъ на едно похвално убѣждение и отъ друга страна, да подложимъ на общественя прѣвѣнка рѣшението на единъ видни личности върху единъ много труденъ въпросъ.

„Pressa“ an, XI, № 164, 27.VII.1878.

Край.

Добрѣ ще е да погледнатъ и подалеч. Врѣтата за единъ миръ поспороважно придобива се повече кредитъ. А при прѣдположение, че мирътъ не ще бъде диктуванъ на барабана, абуордъ ще е да се допусне, че съгласието слѣдъ мирътъ не ще има влияние въ световната политика. Тѣй, че не ще е безразлично за турцитѣ, какъ ще гледа на тѣхъ, напризмъръ, една Англия, или една Америка, въ които наддѣлява мнението, че Турция, лишена отъ условия за обнова и прѣустройство, трѣбва да прѣотане да съществува, като отдѣлна военно-политическа единица. Споредъ английскоакия печать, въ идната мирна конференция, този въпросъ щѣ да бъде поставенъ на зелената маса. Цитираме това, не защото се плашимъ отъ закъпѣнѣ на нашитѣ противници и не, за да си подготвимъ отъ сега тѣхното разположение, а само за да отговоримъ на турскитѣ заплашвания къмъ насъ, че сме били отъ всякъдѣ заобиколены отъ неприятели и да имъ напомнимъ, че единъ приятелъ съсѣдъ въ вѣтрени врѣмена не е безъ значение.

Насъ не ни безпокои упорството на турцитѣ, нито тѣхнитѣ закъпѣ. Ний съ спокойствие гледаме на бѣдѣщето на сѣверна Добруджа, увѣрени, че нашата кауза е права. Дразни само това, че вѣрѣдъ съюза има хора, които, въррѣйки яснотата на въпроса, заставатъ явно пристрастни гледища. Много умѣстно в. "Хамбургеръ Нахрихтенъ" пише, че загадъчно то становище на германското външно министерство дразни силно съюзническитѣ чувства. Оспорването нашитѣ справедливи искания е едно скръбно и пакостно положение, което полкото по-дълго трае, толкова по злѣ.

Двойниятъ Съюзъ.

Salzburger Volksblatt казва, че въ идниятъ бѣдни дни, вѣроятяно на 8 юли въ Салцбургъ ще продължатъ прѣговори за изграждането на съюза между Австро-Унгария и Германия. Главниятъ прѣдметъ на тѣхъ събѣщания ще бъде (сключението на една военна конвенция и различни общи стопански споразумения. На заседанието ще участвуватъ около 60 австрийски, унгарски и германски дѣржавници, между които ще бъдатъ Ф. Кюлмавъ, вице-канцлерътъ Паиеръ, Графъ Буриаявъ, секционниятъ шефъ Графъ, отъ министерството на външнитѣ дѣла, както и министритъ на търговията Ф. Виммеръ и Стереникъ. Съ прѣхранване на гоститѣ се е наела Унгария, която ще достави въ Салцбургъ необходимитѣ продукти.

ПРѢГЛЕДЪ НА ПРЕСАТА.

Hamburger Nachrichten При разглеждането на добрудж. въпросъ трѣбва да се помни, че договорътъ, който сега турцитѣ оспорватъ, отстраи на врѣмето едно сериозно прѣпятствие за възстановяване на България въ съюза. Естествено, това бѣ тежко за Турция. Високата Порта тогава рѣши да отстъпи прѣдъ българскитѣ желанія, за да отограни тържанията и да улесни намѣсата на България въ войната, та да се образува здравъ мостъ между Турция и централнитѣ дѣржави. Това, което стана, бѣ и за Турция една жизнена необходимостъ. Но ето че прѣвъ миналата година военното положение на Четворния съюзъ и на Турция се извѣрдно много подобри. Брестъ-литовскитѣ договоръ донесе на турската империя дълго очакванитѣ, по-рано владѣни земи въ Кавказъ. Обвнъ това, съ изчезването на руския натискъ, положението ѳ отана несравнено по-здраво и самостоятелно. Портата иска сега унищожението на договоритѣ отъ 1915 г. Това е нейна работа. Обаче трѣбва да се съжалева, че еднакъвъ договоръ между съюзници, който съществува отъ три години, се обявява една отъ странитѣ, при всички условия, за невалиденъ. Въ дѣйствителностъ, този договоръ нѣма такова значение, каквото сега често му приписватъ.

Загадъчно е, обаче, становището на германското правителство по този въпросъ. Дѣвтѣ централни сили приеха condominium; той бѣ установенъ, поне формално, по българско прѣдложение, обаче, бѣ само ольдствие отъ поведението на Германия и Австро-Унгария, понеже тѣ искаха да свържатъ турско-българския граниченъ споръ съ добруджанския въпросъ и това стана тѣй като Турция заяви, че и тя е допринеела за завладѣването на Добруджа и заради това иска като компенсація ревизиране на договора съ България.

Цѣлнитъ български народъ е считалъ отъ началото на войната присоединението на цѣла Добруджа за главна военна цѣлъ и за съществена причина за участието на България въ войната. Въ Германия това становище бѣ известно и одобрено. Ето защо дразни възгледътъ на Външното министерство по този въпросъ.

Нѣма особно значение твърдението, че въпросътъ бѣ могълъ да се уреди при добра боля отъ дѣвтѣ страни — виждаме, че тази работа се протака ето вече нѣколко мѣсеца. Това не подобрява настроението въ България. То се оплъчва срѣщу Германия. За сегашнитѣ и бъдещи отношения на дѣвтѣ сили това е едно скръбно и пакостно положение, което колкото по-дълго трае, толкова по-злѣ.

«Vorwärts». Фонъ Кюлмавъ съ рѣчѣта си въ райхстага изтъкна неохомомостта отъ една размѣна на мисли върху привършването на войната, понеже една такава грандиозна коалиционна война не може да достигне единъ абсолютенъ край само съ военни ордѣтвѣ. Понеже и имперския канцлеръ и вице-канцлера присѣждатъ на заседанието, трѣбва да се приеме, че мнѣнието изказано отъ фонъ Кюлмавъ не е частно негово, а на германското правителство. Трѣбва да се приеме също, че за нейното дѣржавне е сондирано мнѣнието и на мѣрдавинитѣ военнакржгове. Ако тѣзи извлечени румеха мечитѣ на алексионитѣтъ, то за народнитѣ маси фонъ Кюлмавъ изказа това, което войки твърдѣше отдавна. Болшинството отъ народа никога не се е замѣглявало отъ горещицата на найгерманскитѣ войнсвени еразимъ. Думитѣ на фонъ Кюлмавъ доказваха, колко необходимъ е мирътъ по споразумѣние, доколко резолюцията отъ 19 юли 1917 г. е «безпрѣдметна» и, че тя заслужава пълно признание. Но щомъ като това е тѣй, тогава всѣка крачка трѣбва да се прави въ сврѣзка съ достигането на такъвъ миръ.

Безусловното запазване териториитѣ на Германия и найнѣнитѣ съюзници е прѣдпоставка и за социалдемократицата, която се разбира сама по себе. Свободата на търговията и моретата е също за германското работничество отъ голѣма важностъ. А що се отнася до завладѣнитѣ германски колонии, то и ний искаме тѣхното повръщане.

При все това, рѣчѣта на фонъ Кюлмавъ не бѣ никакво ново прѣдложение за миръ. Дѣржавниятъ секретаръ наблѣгна, че отъ страна на противника не е направено никакво прѣдложение за миръ и даде да се разбере, че ще се търсятъ други пѣтица за това. Дипломатицата трѣбва да мѣлъва отъ това мъчителна положение. И ний съжалеваме, че рѣчѣта на фонъ Кюлмавъ не показва какъ ще отане това.

Кризата въ Австрия.

«Neue Freie Presse». Опитътъ на графъ Силва-Тарука да създаде едно болшинство за дѣлтната сеция на парламента не доведе до желания край. Чехитѣ не отстъпатъ при никакви условия отъ своето опозиционно дѣржавне; социалдемократитѣ по принципни съображения се отказватъ да гласуватъ военнитѣ кредити; така че, остава да образуватъ болшинство пакъ партиятѣ, които поддържиха кабинета Зайдлеръ: австрийскитѣ нѣмци, полцитѣ и унгарнитѣ. Между нѣмцитѣ и полцитѣ съществува

противорѣчия, които Силва-Тарука не само не може да помври, но по-вече се изострятъ. Полцитѣ не искатъ при никакво условие Зайдлеръ да отане въ кабинета, нѣмцитѣ пъкъ му вотираатъ пълно довѣрие. А украинци заявяватъ, че ако Зайдлеръ мѣлъва мѣвъ кабинета, това ще бъде въздствие полската диктатура и затова отказватъ да гласуватъ бюджета и военнитѣ кредити. Графъ Силва-Тарука се е явилъ на докладъ прѣдъ Кайзера, но много съмнително е дали може да се очаква разрѣшението на кризата утрѣ и дали не ще изпъкнатъ други нѣкои възможности, за да се дойде до желаното разрѣшение.

ИЗЪ РОМѢНИЯ.

(Оъ нашия специаленъ кореспондентъ).

Букурещъ. Ромѣнската преса не съобщила нищо за рѣчѣта на генералъ Авереску при развикването отговора на троното слово, сега официозна «Стягулъ», като изтъкна противорѣчицата на Авереску, пише: Въ камарата генералъ Авереску направя една чисто антиатска декларация, като заяви, че възлага всичкитѣ си надежди на европейския конгресъ, който, слѣдъ побѣдата на антантата, ще измѣни условията на ромѣнския миръ.

Отъ 14 юли се въвежда въ цѣла Ромѣния грегорианския календаръ.

Ромѣнскитѣ вѣстници съобщаватъ, че при воденитѣ въ Киевъ прѣговори, било постигнато споразумение по принципъ да се започне размѣна на стоки между Украйна и Ромѣния. За сега Украйна разрѣшава износа на закупенитѣ отъ правителството захаръ, а въ замѣна получава дърва, цѣвкло и варь.

Между епансовитѣ мѣрки, които правителството прѣготвѣ, съобщава, че за прѣдстоящото сключване на единъ вжтрѣшенъ заемъ съ 5% лихва и 85 на сто емционя. Подвикомата ще бъде неограничено, то се очаква да достигне около еднакъвъ миллиардъ, понеже въ страната циркулиратъ много пари, които нѣма гдѣ да се уполастворатъ. По въпроса за народната банка, правителството ще прѣдложи увѣличение капитала на банката, чрѣвъ издаване нови акции, като съ-това се намали надмощието на сегашнитѣ прѣтежатели на акциитѣ, между които иматъ болшинство либералитѣ, ще по-иска по голѣма частъ отъ прихода за държавата и залагането по-голѣмъ дѣржавенъ контролъ въ работитѣ на банката. Ако банката откаже тѣзи прѣдложения на правителството, ще бъде прѣвърната въ чисто дѣржавно учреждение.

Правителството е уведомено отъ Берлинъ, че епансовитѣ прѣговори, които съгласно Букурешкия договоръ се водятъ между Германия и Ромѣния, сж близко къмъ привършване и сж довели до задоволителенъ за Ромѣния резултатъ.

Официозътъ „Стягулъ“ се изказва за въвеждането на прогресивния данѣкъ върху прихода, като главенъ данѣкъ въ Ромѣния.

ИЗЪ ЧУЖБИНА.

(Б. Т. Агенция радиотелеграфа).

Егли за рѣчѣта на ф. Кюлмавъ.

Бернъ. Бернскитѣ воененъ критикъ полковникъ Егли, говорейки по общото положение казва:

«Германитѣ, слѣдъ войко ново военно прѣдирятие, правитѣ по нѣкакъвъ начинъ прѣдложение за прѣговаряние. Такова прѣдложение направя напоследѣкъ дѣржавния секретаръ е. Кюлмавъ. Обаче, английскитѣ официални кржгове отговориха отрицателно на това германско прѣдложение. Сега германското главно командование се чувствува свободно за иви дѣйствицѣ.»

Щаржѣкъ какъ оомбардиранъ.

Парижъ. На 1-й юлий вечеръта неприятели аероплани се явиха надъ Парижъ. Знакъ за тревога се даде въ 12 ч. 30 м. прѣвъ ноцѣта. Тревогата биде вигната въ 12 ч. 59 м. Нищо за отбѣлъзване.

Украйна и Германия.

Берлинъ. Пълномощниятъ министръ на украинската република Баронъ Шайнтайлъ пристигна вчера въ Берлинъ. На прѣдставители на единъ вѣстникъ той заяви, че ще се отрѣми да зайки добрѣ отношения съ германската империя, като ги развие до съюзъ, изгодезъ и за дѣвтѣ страни. Реколтата била изобиль добра. Затрудненията, създадена отъ селеситѣ, ще бъдатъ прѣодолены.

Службата на дѣржавнитѣ дългове между Австро-Унгария и Русия.

Вина. Една специална австро-унгароакия комисия ще земине тѣзи дни за Москва, за да прѣговаря съ правителството на сѣвѣтитѣ по възтановяването на взаимната служба на дѣржавнитѣ дългове и уреждането тѣрговията съ пѣлни книги между Австро-Унгария и Русия. Успѣването на този въпросъ биде, както е известно, опрѣдѣлено въ договора за мира съ Русия за по-натѣщи прѣговори.

Странствуването на Керенски.

Лондонъ. Агенцията Райтеръ се научава отъ достоверенъ източникъ, че Керенски ще се заврѣне въ Лондонъ слѣдъ като прѣдстои една или двѣ седмици въ Парижъ. По-късно, ако положението въ Русия не се промѣни коренно, той ще отиде въ Съединенитѣ Щатя. Увѣрватъ, че Керенски не е въ състояние да съобщава каквито и да било подробности за пътуването си, тѣй като се опасява да не компрометира приятелитѣ си, които сж му помагали.

Николай Романовъ живъ.

Берлинъ. Достожно слуховѣтъ за убиството на бившия руски царъ тугашното посолство заявява, че споредъ прѣстаггалитѣ официални съобщения, изглежда събщеницата за смъртта на бившия царъ Николай да сж безосновни. Напротивъ, прѣотпгважъ билъ докладъ отъ свѣтъта въ Екатеринбургъ, споредъ който всички изѣотния за убиство на дѣтронирания императоръ били безосновни.

СПИСЪКЪ

на дарителитѣ на фонда „Генералъ-Лейтенантъ Колевъ“ отъ 20.XII 1917 г. до 20.VI 1918.

Продължение отъ брой 153.

Г. Г. оеиц. отъ Оперативния щабъ и Полската канцел. при на Щаба дѣйствицата Армия 138 л., Г. Г. оеиц. отъ цѣрнитѣ и мѣмонитѣ при Военно-сѣдебната частъ при Щаба дѣйствицата Армия 107-25 л., Г. Г. оеиц. отъ Щаба на Инженеритѣ войски при Щаба на дѣйствицата Армия 110 л., Русенската скенцова банка гр. Русе 500 л., Г. Г. Кожухаровъ и Вълкановъ събрали отъ гражданитѣ на Стара-Загора 1870 л., Щаба на лейбъ-гвардейския на Н. В. коненъ полкъ 100 л., Дирекциата за С. Г. и О. Прѣвдиамностъ 490 л., Щаба Дѣйствицата Армия—Санитарна часть 60 л., Щаба 10-й допълнителни ескадронъ 923 л., Русенското градоначалство 328 л., Г.жа подоблковникъ Братанова — Сося 50 л., Щаба 1-а отдѣлна Армия — комендантовата секция 300 л., Рак. Нисимовъ & Сие — магазинъ Жел. ржка Сося 540 л., Министерство на Вжтр. работи и Нардното здраве 72 л., Министерството на общ. отгради, пѣтици и благоустр. 350 л., Полковникъ Венедиковъ Юрданъ 93-60 л., Щаба на 4-та отдѣлна Армия (начал. артилерията) 50 л., Началникъ българската артилерия въ 11-а Армия 508-10 л., Нач. артилерията при щаба дѣйствицата армия 70 л., Щаба на 4-й доалн. ескадронъ 4,746 л., Щаба на 4-й коненъ на Н. Ц. В. полкъ

1,121-15 лв., (допълнително отъ ох- щия полк) 441 лв., Мачинското гр. общинско управление 132-80 лв., Шаба на 40-й пѣх. Вѣломороки полк 209-15 лв., Шаба на 10-а пѣхверна дружина 457-60 лв., Сарсанларокото сел. общ. управление (Русенска околия) 55 лв., Шаба на 2-й допѣляющъ ескадронъ 12,709-75 лв., Главномандующия дѣй- ствующата армия 500 лв., Командант- ската секция при шаба дѣйств. армия 722-20 лв., Канцеларията на Народ. Собрание София 324-10 лв., Шаба на Сборната колесачна рота 112 лв., Шаба на 2-а окупационна бригада въ Скопие 408 лв., Шаба на 5-й между- нѣн огнестрѣленъ складъ — Скопие 63 20 лв., Шаба на 38 й пѣх. одрин. полк 926-45 лв., Шаба 1 й Соф. те- жѣкъ артилерийски полк 48 лв., Ша- ба на 37 пѣх. Парички полк 593 л., Тулчанското градско общ. управление 300 лв., Отъ прѣдседателя на коми- сията по уреждане вечеринката да- дена на 20 април 1918 г. 36,960-70 л., Бѣлг. прѣдставителство при военото управление цѣ Ромѣния — Букурещъ 485 лв., Шаба на 7 допѣлн. ескадронъ 484-25 лв., Шаба на 5-й допѣлн. ес- кадронъ 53-40 лв., Шаба на 3 й допѣ- лн. ескадронъ 178 лв., Шаба на 4-й допѣлн. ескадронъ 232-65 лв., Ремон. етапно ковско депо 193 лв., Шаба на 88 пѣх. полк 123-50 лв., Шаба на 1 а пѣх. бригада отъ 10-а пѣх. див- изия 142 лв., Интендантството на 2 а кон. дивизия отъ вечеринката 14,604 лв., Гюмюрджинското окръжно управ- ление 618-80 лв., Шаба на 3-й опѣл- ченски полк 77 лв.

Управлението на фонда имъ по- казва своята най-голяма благодарностъ, за готовността съ която се прите- жиха на зова за увѣковѣчането па- метята на тѣхъ много заслужили на родината войвѣ.

Доброволни пожертвувания се приематъ съ благодарностъ при Шаба на 1-а Конна Дивизия.

Отъ Управл. на Фонда.

Хроника

Раздѣла. Цѣли десетъ мѣсеца ние бѣхме поддръжени въ нашата трудна народополесна дѣйностъ отъ нашия постояненъ сътрудникъ и до- бъръ приятель г. Георги Тодоровъ, който десетъ, призованъ другадѣ на служба отъ Отечеството, ни напуца. Редко въ живота се е случило отка- ва, съгласие отъ каквото ние работиме прѣзъ тоя дълъгъ и изнурителенъ пе- риодъ отъ нашия скромнъ и винаги отзивчивъ «Готъ». Раздѣляйки се десетъ отъ него, ние му пожелаваме най-голяма дѣйностъ въ новата му служба, вѣрвайки твърдо, че той ще ъ се прѣдаде съ всички си свойст- венъ жаръ въ работата и твърдостъ въ волята.

Редакцията.

Добруджански комитетъ за прѣх- раната. Прѣдмъ няколко дни се основа въ Тулча специаленъ комитетъ за прѣхраната на населението отъ окръга. Изработения уставъ е вече утвърденъ отъ командующия армията. Комите- тътъ се поставя на частни начала и се оперира съ основенъ капиталъ 500-000 лева. Неговата дѣйностъ ще бѣде контролирана отъ властитѣ, Сега се обмисля въпроса за уредбата на мѣ- стни комитети.

Женско дружество. На 23 юний се основа въ града ви женско благо- творително дружество «Евдокия». Въ настоятелството влизатъ: Г-житѣ Ма- рийка Ив. Ганева, Екатерина Йови Морова, Анка Ст. Панева, Райна Д. Вълчева и г-цитѣ Надежда Бурлакова, и Зойка Арнаудова.

Пожелаваме дълъгъ животъ и плодна дѣйностъ на новото дружество.

Валенъ. Създъ дълга суша, тия дни почнаха да прѣваляватъ дъждове изъ Добруджа. Има се надежда да се подобрятъ на вѣкомъ мѣста засѣтѣ кукурузи.

Концертъ въ Бабадагъ. На 3 то- го вечерята бабадачене отново имаха възможността да прѣкаратъ една приятна вечеръ. Изглежда, че уред- ницитѣ на концерта не сж оскъпели труда си, за да надминатъ очаква- ното. Разбира се една поне по годѣ прѣдѣлка на изпълнението на всѣки номеръ по отдѣлно е невъзможна при липсата на маса дѣйствителни условия, но дичи, че не липсваше нито техника, нито пѣжностъ въ изпълнението, както въ хороветѣ пѣсни, така и въ солата и квартетитѣ. «Участѣта на единъ хичанкъ» — дѣтската оперетка бѣ дадена за трети пътъ. И при все- това публиката я слѣдѣше съ внима- ние. Съ вѣкомъ малки поправки въ ба- летнитѣ етюри, тя може да задоволи и най-изтънченъ вкусъ.

Бащински грими. Винаги ни е правила впечателние особната усѣр- дностъ на коменданта на гара Хамам- дж въ наставяването и пострѣчането на войницитѣ и мѣстното население, което отива на работа въ южна До- бруджа. Винаги любезенъ и точенъ на дългѣ си, той е щедъръ въ ба- щинскитѣ си грижи спрямо всички пѣтници.

Ученици-телеграфисти. Главната дирекция на пощата, телеграфитѣ и телефонитѣ ще приеме на служба 50 ученици телеграфисти, които ще се обучаватъ въ телеграфо-пощенския курсъ въ София и слѣдъ 6 мѣсечно обучение ще бѣдатъ изпратени на за- нятие при телеграфо-пощенскитѣ стан- ции въ Царството.

Доставкитѣ ни отъ странство. Подъ прѣдседателството на министра на финанситѣ ще се състои конфе- ренция съ прѣдставители на заинте- ресованитѣ учреждения. Конференция- та ще се занимае съ въпроса по орга- низацията на доставкитѣ отъ неутрал- нитѣ държави, както и обезпечаването на дѣла, който се слѣдва на Бѣлгария, съгласно сключенитѣ съ съюзни- цитѣ ни «икономически споразумѣния».

Обществено здраве. За дирек- торъ на дирекцията за опазване обще- ственото здраве е назначенъ г. д-ръ Марковъ.

Облаване съ нито дрѣхитѣ отъ хартия. Ще се облага съ 95 лв. нито 100 кгр. дрехи отъ хартия, а прѣв- ражкитѣ отъ хартия съ 14 л. 100 кгр.

Разпоредба на министерството на вътрѣшнитѣ работи. Министерството на вътрѣшнитѣ работи е телеграфирало до окр. управители да уволнятъ веднага и изпратятъ на фронта всич- ки отръжари до 40 годишна възраст, които иматъ мобилизационно назна- чение.

Поправка. Въ миналия брой въ отдѣла хроника е погрѣшно отпеча- тано, че сж биле произведени избори за делегати за втория Добруджански Народенъ Съборъ въ 6 и 7 села. Да се чете 67 села.

Картини. Въ книжарницата на фонда «Добруджа» въ Бабадагъ се на- миратъ за продажъ портретитѣ на: Стефанъ Караджа, Любенъ Каравеловъ, Хр. Ботевъ, Василъ Левски, Костантинъ Миладиновъ, Иларионъ Макарипо- полски, Петко Славейковъ и Хаджи Димитъръ. Цѣна по 2-50 лева.

Картини Св. Кирилъ и Методий. Народоспомагателния фондъ «Добруд- жа» е пустиналъ въ продажба худож- ествена репродукция отъ картината Св. Кирилъ и Методий, изработена съ сом (драйфарбедрукъ) по оригинала, рису- ванъ отъ художника г. Ив. Енчевъ— Видю Отпечатана е врху картонъ го- лѣмъ форматъ 85—70 см. Доставка се отъ фондъ «Добруджа» ул. Гурко № 17, София и при всички осѣйски кни- жари. Цѣна 7 лева. За Добруджа при книжарница «Добруджа—Бабадагъ»

Добруджанци, разпростра- нявайте в. «ДОБРУДЖА»!

М А Р Т И Р О Л О Г Ъ

НА ИЗВИТИТѢ И ЗАГИНАЛИТѢ ВЪ МОЛДОВА ОТВЛѢЧЕНИ ДОБРУДЖАНЦИ

№ по редъ	Име и прѣзвие на загиналия	Отъ гдѣ е родомъ	Околия	Възраст	Сѣмейно по- ложение	Колко деца има	Занятие	На коя дата презъ 1916 г. е билъ отвлѣ- ченъ	Гдѣ е заги- налъ
815	Меминъ Мурадъ			68					
816	Мустафа Юмеръ			21					
817	Тасинъ Илясъ	О	О	27					
818	Амедъ Халилъ			42					
819	Юбани Али			35					
820	Велила Зейтула			45					
821	Етимиинъ Али			31					
822	Табанъ Юсуфъ	Д	О	50					
823	Хаджи Векиръ			56					
824	Куртъ Мехмедъ	Д	О	34					
825	Абдулъ Абдулгани	Д	О	48					
826	Ибраимъ Джаферъ			29					
827	Асанъ Абибъ	Д	О	30					
828	Халилъ Джелилъ			37					
829	Франтисъ Аметъ	С	О	32					
830	Табей Мехмедъ			40					
831	Табачей Хюсенъ			37					
832	Хафусъ Омеръ	М	О	43					
833	Крими Илясъ			38					
834	Мехмедъ Али			17					
835	Алимъ Музаферъ			33					
836	Белъ Мехмедъ			36					
837	Карпули Хюсенъ	Р	О	35					
838	Мустафа Омеръ			38					
839	Крими Абдулгани			40					
830	Абдулъ Мехметъ Теко			76					
941	Сентъ Али			47					
842	Сейфидла Зързаватчи			32					
843	Аметъ			33					

(слѣдва)